

POSITION PAPER

Voor : rondetafelgesprek ministerie EZK – rechtsbescherming bij aanbesteden

Van : Mr. J. Haest – Severijn Hulshof advocaten

Datum : 11 mei 2026

Mijn inbreng in het debat over het wetsvoorstel “rechtsbescherming bij aanbesteden” lever ik met twee verschillende petten op.

Eenzijds vanuit mijn positie als advocaat aanbestedingsrecht waarbij ik optreed voor inschrijvende partijen vanuit de GWW, Infra, groensector, techniek etc In die rol adviseer ik dagelijks over aanbestedingsdiscussies en op jaarbasis voer ik meerdere aanbestedings kortgedingen.

Anderzijds komt mijn inbreng vanuit mijn rol als vaste juridisch adviseur van diverse brancheverenigingen waaronder MKB Infra, Techniek Nederland, VHG (Vereniging Hoveniers en Groenbedrijf), BNA (Branche Vereniging Nederlandse Architecten) en Techniek Nederland. Namens één van die brancheverenigingen heb ik ook deelgenomen aan meerdere stakeholdersoverleggen bij het ministerie van EZK en heb ik commentaar geleverd op eerdere concepten van het wetsvoorstel.

Er is de nodige kritiek gekomen op het wetsvoorstel “rechtsbescherming bij aanbesteden”, onder meer vanuit de Afdeling advisering van de Raad van State (juni 2025) en de Wetenschapstoets van maart 2026. Vanuit juridisch perspectief begrijp ik de kritische noten, en op onderdelen onderschrijf ik die ook.

I. Een wat positiever geluid

Toch wil ik vanuit de inschrijvende kant en de brancheorganisaties ook een ander geluid laten horen. Een wat positiever geluid. Niet in de laatste plaats omdat de voorgestelde maatregelen nu juist bedoeld zijn om veelgehoorde klachten van ondernemers aan te pakken:

- het gevoel van ongelijkheid;
- het “wij / zij denken”;
- de geringe impact van de huidige klachtafhandeling en;
- de te strikte toepassing van rechtsverwerkingsclausules.

Om antwoord te geven op de in de uitnodiging gestelde hoofdvraag: de gevolgen van de voorgestelde wijziging van de Aanbestedingswet kunnen wel degelijk een positieve impact hebben. De voorgestelde maatregelen om de positie te verbeteren van ondernemers in het geval er sprake is van verschillen van inzicht of discussies met opdrachtgevers bij

aanbestedingen zijn veelal een verbetering voor ondernemers of hebben toch op zijn minst de intentie om die positie te verbeteren. En dat verdient een steun in de rug.

- **het verplichten van klachtenloketten;**

- ➔ Mijn ervaring is dat nog veel aanbestedende diensten geen (actief) klachtenloket hebben. Dat betekent dat klachtafhandeling veelal door betrokkenen wordt gedaan waarbij twijfels bestaan ten aanzien van afhankelijkheid, inhoudelijke kennis en kwaliteit.
- ➔ Verder is het mijn ervaring dat klachtenloketten zorgvuldiger, kritischer en met meer distantie kijken naar ingediende klachten waarbij de output doorgaans juridisch inhoudelijk duidelijk beter in elkaar zit.

- **het aanscherpen van de motiveringsplicht bij beslissingen door aanbestedende diensten**

- ➔ ondeugdelijke motivering van gunnings- en selectiebeslissingen staat al vele jaren in top 10 van meest gehoorde aanbestedingsklachten en zorgt voor veel frustratie en versterking van het ongelijkheidsgevoel.
- ➔ deugdelijke motivering draagt bij aan enerzijds de acceptatiegraad bij een afgewezen ondernemer en anderzijds bij de concentratie van het inhoudelijke of juridische debat.

- **het stellen van termijnen bij klachtafhandeling;**

- ➔ het niet hanteren van (deugdelijke) termijnen bij klachtafhandeling is ook al vele jaren een veelgenoemde klacht bij ondernemers
- ➔ het hanteren van duidelijke en proportionele termijnen maakt klagen laagdrempeliger en effectiever. Eens te meer als bepaalde termijnen – onder voorwaarden – opschortende werking krijgen.

- **het verstevigen van de rol van de Commissie van Aanbestedingsexperts;**

- ➔ Deze maatregel wordt in het wetenschappelijk advies als logisch en positief bestempeld. Eens te meer vanwege de positieve evaluatie van de Commissie van Aanbestedingsexperts. Ik onderschrijf deze vaststelling.

II. Aanbestedingsautoriteit

Ik wil nog kort stil staan bij de interessante vaststelling in de Wetenschapstoets dat er geen verkenning is gedaan naar een centrale gespecialiseerde instantie die klachtafhandeling kan verzorgen. En dat in combinatie met de vaststelling in de

Wetenschapstoets dat een dergelijke centrale klachtafhandeling in rechtsvergelijkende studies door ondernemers overwegend positief wordt beoordeeld.

Vergelijk ook de position paper van de heer Keulen van NEVI, die een centrale aanbestedingsautoriteit als oplossingsrichting aandraagt.

Een centrale aanbestedingsautoriteit wordt al vele jaren bepleit door de nodige brancheverenigingen, met als koploper MKB Infra.¹ Daar is ook druk voor gelobbyd in de politiek en er is ook meermaals over gesproken tijdens de stakeholdersoverleggen op het ministerie, helaas tevergeefs.

Ik spreek de hoop uit dat het huidige debat de deur naar een aanbestedingsautoriteit opent.

III. Ontbreken hoger beroep mogelijkheid

Tot slot wil ik graag de vaststelling onderschrijven in het Wetenschapsadvies dat het maar de vraag is of het Nederlandse stelsel van rechtsbescherming bij aanbestedingen momenteel voldoet aan het Unierecht.

In Nederland houdt de aanbestedingsrechtelijke rechtsbescherming in dat een Kort Geding kan worden gevoerd bij de voorzieningenrechter in kort geding. Een spoedprocedure met een marginale toets.

Zoals in de memotie van toelichting is beschreven kan de aanbestedende dienst – na het winnen van een aanbestedings kort geding - een overeenkomst sluiten met de als winnaar aangewezen inschrijver. Het instellen van hoger beroep door de ondernemer is op basis van rechtspraak niet zinvol. Vanuit het perspectief van de ondernemer (en de brancheorganisaties) wordt daarmee de rechtsbescherming te veel uitgehold.

Tijdens de stakeholdersbijeenkomsten heb ik regelmatig gewezen op de noodzaak van betere rechtsbescherming en het belang van de mogelijkheid tot hoger beroep dan wel een andere regeling ter verbetering van rechtsbescherming. Ik spreek de hoop uit dat het debat van vandaag zorg draagt voor een hernieuwde en scherpe blik op dit onderwerp.

¹ [MKB-pleidooi voor AanbestedingsAutoriteit | Cumela](#)